

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Fredrik Freij	Årskull: 22 – 25
Lärosäte: Försvarshögskolan	
Handledare: Björn Sjöblom	
Antal ord: 11 571	
<p style="text-align: center;">Den brittiska upprorsbekämpningen under det irländska frihetskriget: En tillämpning av David Galulas teori om upprorsbekämpning</p> <p><u>Abstract</u></p> <p>How can David Galula's theory of counterinsurgency warfare be used to deepen the understanding of the British counterinsurgency during the Irish War of Independence? The Irish War of Independence occurred between 1919 – 1921 and was a guerilla conflict between the Irish republicans (the Irish Republican Army) and British forces in Ireland. The previous research conducted has mostly focused on the IRA and the Irish side; therefore, this study uses David Galulas theory about counterinsurgency to gain a deeper understanding of British counterinsurgency during the Irish War of Independence. This study employs a qualitative text analysis with a theory-consuming approach. The result of the study shows that David Galula's theory does help with developing a further understanding of British counterinsurgency during the war. The theory shows clear signs that the British counterinsurgency wasn't fit for conducting counterinsurgency-operations and there was a lack of understanding regarding the nature of the conflict. This research may therefore deepen the understanding of the Irish War of Independence, based on the drawn conclusions that the British forces was not equipped with the knowledge and skillset to conduct counterinsurgency.</p> <p><u>Keywords:</u> British Counterinsurgency, Counterinsurgency Warfare, David Galula, Irish Republican Army, Irish War of Independence.</p>	

Innehåll

1.	Inledning / Problemformulering.....	1
1.2	Tidigare forskning.....	3
1.3	Syfte och frågeställning.....	6
1.4	Begreppsförklaring.....	6
2.	Teori.....	7
2.1	Val av teori.....	10
2.2	Kritik mot teorin.....	11
3.	Metod.....	11
3.1	Forskningsdesign.....	12
3.2	Operationalisering.....	13
3.3	Material.....	14
3.3.1	Materialinsamling.....	14
3.3.2	Källkritik.....	15
3.3.3	Forskningsetik.....	19
4.	Analys.....	19
5.	Slutsatser.....	27
5.1	Diskussion.....	29
5.1.1	Resultatdiskussion.....	29
5.1.2	Metoddiskussion.....	29
5.1.3	Betydelse för yrkesutövningen.....	31
5.2	Vidare forskning.....	31
6.	Källförteckning.....	32

1. Inledning / Problemformulering

Hur kan David Galulas teori om upprorsbekämpning användas för att fördjupa förståelsen av den brittiska upprorsbekämpningen under det irländska frihetskriget? En analys av den brittiska upprorsbekämpningen under det irländska frihetskriget möjliggör en djupare förståelse för kriget. Studiens analys utgår från David Galulas teori, där tyngdpunkten utgörs av befolkningen och förmågan att vinna dess stöd.

Det irländska frihetskriget ägde rum mellan 1919 och 1921 och hamnade i skuggan av det första världskriget. Trots den begränsade uppmärksamheten, ledde efterspelet till ett inbördeskrig på Irland. Dessutom finns det argument för att fredsavtalet låg till grund för den våldskampanj som bedrevs på Nordirland under den senare halvan av 1900-talet.¹

Kriget var en del av en lång kamp för självständighet från den brittiska kronans regerande, en kamp som kan spåras tillbaka till 1166. Frigöringsförsök pågick fram till 1800-talet då ett unionsanslag antogs, vilket ledde till minskat missnöje. Detta lugn varade fram till början på 1900-talet då katolska irländare började organisera sig för att uppnå självständighet. Dessa organisationer lyckades 1914 få ett beslut om att etablera ett eget parlament på ön, men i och med första världskriget förverkligas inte beslutet.²

Dåvarande Irland var en splittrad nation, både avseende kampen för självständighet och geografiskt. Lojalisterna till den brittiska kronan fanns till större del i norra Irland, i Ulster-provinsen. Lojalisterna organiserade sig som en paramilitär organisation, *the Ulster Volunteers*, och i respons på detta bildades de republikanska paramilitära grupperna *Irish Volunteers* och *Irish Citizen Army/The Citizen Army*.³ Den 23 april 1916 genomfördes det så kallade påskupproret av *the Citizen Army*.⁴ Detta försök till revolution och att få igenom självstyre (*Home Rule*) slogs kraftfullt ned av den brittiska armén.⁵ Det misslyckade försöket väckte inte något större stöd för kampen om självständighet hos övriga irländare och de ansvariga ledarna för revolutionsförsöket avrättades då de ansågs ha förrått det brittiska styret.⁶

---

¹ J. Storr, *Irish Republican Insurgency and Terrorism*, 1969 – 2007. I *Insurgencies and counterinsurgencies; National Styles and Strategic*. Heuser, Beatrice & Shamir, Eitan (red.) Cambridge University Press, Cambridge, 2016, s.214.

² Ibid. s.213.

³ Ibid. s.213.

⁴ L. J., McCaffrey, *The Irish question: two centuries of conflict*, 2. ed., Univ. Press of Kentucky, Lexington, Ky., 1995. s.136.

⁵ Storr, *Irish Republican Insurgency and Terrorism*. s.213.

⁶ McCaffrey, *The Irish question: two centuries of conflict*. s.138.

Revolutionsförsöket genomfördes samtidigt som första världskriget ägde rum, ett krig som ledde till att irländare tog värvning för den brittiska armén. Dock växte *Irish Volunteers* under denna period då många irländare inte ansåg att det moraliska korståget som genomfördes mot Tyskland skulle gynna den irländska frihetskampen.⁷

Det var *the Citizen Army*, *Irish Volunteers* och *Irish Republican Brotherhood (IRB)* som utgjorde grunden för det som kom att bli *the Irish Republican Army (IRA)*. En organisation, inledningsvis bestående av 15 000 irländare, som 1919 tog till våldsmedel för sin självständighet och således startade kriget. Kriget tar slut 1921 och ön Irland delades i två nationer, Irland och Nordirland. Nordirland kvarstannade i den union som rådde med Storbritannien, medan Irland uppnådde ökad, men inte fullständig, självständighet.⁸

Mot denna bakgrund syftar denna studie till att ge en ökad förståelse för den brittiska upprorsbekämpningen under det irländska frihetskriget. Studien använder David Galulas teori om upprorsbekämpning då kriget är ett gerillakrig som har en lågintensiv natur, tvärtemot det storskaliga skyttegravskrig som första världskriget var.

Denna studie bidrar med inomvetenskaplig relevans genom att skapa en djupare förståelse för det irländska frihetskriget. Analysen sker genom en teorikonsumerande tillämpning av David Galulas teori, en teori som belyser vikten av befolkningen och dess stöd. Befolkningen är, utifrån teorin, avgörande i kampen för att vinna mot upprorsmakare.⁹ Tidigare forskning på fallet har huvudsakligen fokuserat på den irländska sidan, vilket motiverar en analys av brittisk upprorsbekämpning under kriget. Det har visserligen genomförts forskning på den brittiska sidan, men då med fokus på brittisk underrättelseverksamhet. Därför fyller denna studie en forskningslucka genom en analys av den brittiska upprorsbekämpningen under kriget. Resultatet möjliggör slutsatser om i vilken utsträckning den brittiska sidan eftersträvade att vinna befolkningen samt vilken kapacitet briterna faktiskt hade för att göra det.

Utomvetenskaplig är studien relevant då den genererar slutsatser och lärdomar från upprorsbekämpning som skett tidigare i historien och hur stater hanterar väpnade uppror. Dessa lärdomar och slutsatser kan tillämpas i samtida och framtida konflikter. Trots den militära överlägsenhet som existerade under insatsen i Afghanistan så misslyckades denna då

---

⁷ McCaffrey, *The Irish question: two centuries of conflict*. s.133.

⁸ Storr, *Irish Republican Insurgency and Terrorism*. s.213 – 214.

⁹ D. Galula, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*, Praeger Security International, Westport, CT, 2006[1964] s.4.

befolkningens stöd förlorades. Trots 20 år av närvaro i landet konstaterades det i SOU 2024:92, tre år efter talibanernas maktövertagande, att det var svårt att identifiera vilka bestående resultat det internationella engagemanget hade lett till.¹⁰ Oförmågan att vinna befolkningens stöd försvårades genom oproportionerligt våld mot tvivelaktiga mål.¹¹ Detta påvisar ett behov av förståelse för hur upprorsbekämpning bör genomföras i praktiken. Upprorsbekämpning är, precis som Galula understryker i sin teori, en kampanj som både tar lång tid och kräver mycket resurser.¹²

Förutom den relevans kopplade till upprorsbekämpning och samtida konflikter som den i Afghanistan, så kan denna studie även bidra med nya perspektiv på statens maktutövning, legitimitet och moraliska ansvar. Genom att analysera det brittiska agerandet, och således i förlängningen den brittiska statens agerande, så väcks det frågor som kan vara relevanta för dagens samhälle. Dessa berör militärens roll i samhället, men även våldsanvändning för att hantera ett väpnat uppror i dagens samhälle – en fråga som blivit alltmer aktuell då krigets roll och utseende har förändrats sedan det irländska frihetskriget.

1.2 Tidigare forskning

Tidigare forskning har i större utsträckning fokuserat på den irländska sidan av kriget och dess följder så som konflikten på Nordirland. Kriget och konflikten är sammanflätade genom historien och har ett sammanhang som berör varandra. Forskningen har däremot inte skett i lika stor utsträckning på den brittiska sidan av det irländska frihetskriget, i synnerhet den brittiska upprorsbekämpningsstrategin.

Colin S. Gray beskriver det irländska frihetskriget som det första moderna gerillakriget, och i dess efterspel finns det många relevanta lärdomar för dagens upprorsbekämpning. En avsaknad av en sammanhängande och utarbetad upprorsbekämpningsstrategi från den brittiska sidan innebar att IRA:s uppror blev svårkontrollerat.¹³ Avslutningsvis listar Gray de lärdomar som går att generera utifrån det brittiska genomförandet. Dessa ska dock inte ses

---

¹⁰ SOU: 2024:92., *Sverige i Afghanistan 2001 – 2021 Erfarenheter och Lärdomar*. s.29 – 30.

¹¹ C.T. Lopez. DoD: August 29 Strike in Kabul 'Tragic Mistake,' Kills 10 Civilians. U.S Department of Defence. (2021) <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/2780257/dod-august-29-strike-in-kabul-tragic-mistake-kills-10-civilians/> hämtad 02-06-2025.

¹² Galula, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*. s.55.

¹³ C. S, Gray, The Anglo-Irish War, 1919–21: Lessons from an Irregular Conflict. *Comparative Strategy*, 26:5 . (2007). s.371. <https://doi-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/10.1080/01495930701750208>, Hämtad 20 – 04 – 2025

som paradigm utan som lärdomar då varje krig är unikt med sina motståndare, sin geografi och sitt ursprung.¹⁴

Stanislav Malkin har författat en artikel där fokus ligger på att dra paralleller mellan det irländska frihetskriget och konflikten på Nordirland.¹⁵ Malkin skriver att trots att det går drygt 40 år mellan frihetskriget och konflikten på Nordirland så har inte britterna tagit vara på de erfarenheter och lärdomar som kan dras under det irländska frihetskriget. Malkin skriver att det sannolikt berodde på att den officiella rapporten om kriget hemligstämplades och förblev så under en lång tid.¹⁶ Avslutningsvis berörs krigets slut i artikeln, att krigsslutet nåddes via förhandlingar och inte via ett militärt dödläge mellan IRA och britterna. Det irländska frihetskriget beskrivs som en prototyp för ett framgångsrikt och lyckat uppror.¹⁷

Andy Bielenberg och John Borgonovo betonar vikten av underrättelse i sin artikel *British Army intelligence in provincial Ireland, 1919–1921: organisation, outcomes and the 6th Division blacklist*. Underrättelser spelade en viktig del i upprorsbekämpningen, men det råder delade meningar om hur effektiv det brittiska underrättelseinhämtandet var.¹⁸ Bielenberg och Borgonovo riktar särskilt sitt fokus mot *6th division* som arbetade i den södra delen av Irland. Författarna skriver att *6th division* ansåg att deras förbättringar eller utveckling av underrättelseinhämtningen var skönhetsmålande. *6th division* levererade, i jämförelse med andra distrikt, dåliga resultat.¹⁹ Slutligen berör artikeln freden som förhandlades fram och anser att den brittiska regeringen tappade tilltron på möjligheten att tvinga fram en fred via militära medel. Detta i kombination med begränsad kvalitet på underrättelseunderlag anser författarna låg till grund för att kriget nådde en lösning via politiska förhandlingar.²⁰

Benjamin Grob-Fitzgibbon stödjer de slutsatser som Bielenberg och Borgonovo kommer fram till. Grob-Fitzgibbon hör sammar det rop på utveckling av underrättelseverksamheten som presenteras i en rapport ifrån den amerikanska armén som släpptes 2010.²¹ Grob-Fitzgibbon

---

¹⁴ Gray, *The Anglo-Irish War, 1919–21: Lessons from an Irregular Conflict*. s. 388 – 392.

¹⁵ S. Malkin, 'Lessons learned' during the Interbellum: 'Irish war' and British counterinsurgency. *Small wars & Insurgencies*, vol 32,– nr 4-5: *Special Issue on insurgency and counter-insurgency[sic] in Ireland*. 2021. s.598. doi:10.1080/09592318.2020.1798082. Hämtad 20 – 04 – 2025.

¹⁶ Ibid. s.598.

¹⁷ Ibid. s.609 – 610.

¹⁸ A, Bielenberg & J, Borgonovo, "British Army intelligence in provincial Ireland, 1919–1921: organisation, outcomes and the 6th Division blacklist", *Irish Historical Studies*, vol. 47, no. 172, (2023). s.278. doi:<https://doi.org/10.1017/ihs.2023.46>

¹⁹ Ibid. s.300 – 301.

²⁰ Ibid. s.301 – 302.

²¹ B. Grob-Fitzgibbon. INTELLIGENCE AND COUNTER-INSURGENCY: CASE STUDIES FROM IRELAND, MALAYA AND THE EMPIRE." *The RUSI Journal* 156:1, (2011), s.72. doi:10.1080/03071847.2011.559987. Hämtad 20 – 04 – 2025.

understryker att detta varit en avgörande faktor för framgångsrik upprorsbekämpning och hänvisar till att redan 1964 påpekade David Galula vikten av underrättelser och underrättelseinhämtning.²² Grob-Fitzgibbon använder det irländska frihetskriget som ett exempel för att påvisa hur britterna utvecklar och nyttjar sin underrättelseverksamhet under kriget. Grob-Fitzgibbon skriver att vinna ”hearts and minds” (förtroende) hos lokalbefolkningen är viktigt, vilket britterna inte lyckas med.²³

Grob-Fitzgibbon motsäger sig således inte Bielenburg och Borgonovos slutsatser om att det fanns brister inom den brittiska underrättelseverksamheten under kriget. Maura R. Cremin anser dock att det var IRA:s framgångar som drev britterna till förhandlingsbordet. Genom lyckade anfall, precisa underrättelser och närmast en osynlig organisationsstruktur med flytande delar så besegrades de brittiska styrkorna.²⁴ Den framgång IRA nådde berodde till stor del på taktiken och tillvägagångssättet som användes, där våldsanvändandet var centralt.²⁵

Bielenburg och Borgonovos artikel berör några av de aspekter som Malkin påtalar. I synnerhet berör dessa krigets avslut, att det snarare nåddes via politiska medel och över ett förhandlingsbord än via militära förmågor. Sannolikt innebar militära maktmedel en förhandlingsposition för britterna. Bielenburg och Borgonovo skriver att militära maktmedel inte alltid är allt, särskilt vid ett gerillakrig då överanvändning av dessa enkelt kan påverka vilken sida befolkningen stöttar. Grays diskussion om ett berättigat krig stärker vikten av att vinna befolkningens stöd. Inledningsvis har populationen en passiv inställning men allteftersom en förskjutning av gränser kan befolkningens syn på kriget förändras, och därigenom blir kampen berättigad.

Galula framställs av Grob-Fitzgibbon som en tidig teoretiker som betonade vikten av underrättelse och underrättelseinhämtning inom ramen för upprorsbekämpning. Galulas tyngdpunkt i sina fyra lagar från teorin är populationen och dess stöd och därigenom blir underrättelseverksamhet centralt för att kunna få populationens stöd. Tyngdpunkten gör teorin relevant att använda då irländare och britter har en konfliktfylld historia, och applicerandet av denna teori skulle kunna påvisa hur britterna gick till väga för att ”vinna” det irländska folket.

---

²² Grob-Fitzgibbon. *INTELLIGENCE AND COUNTER-INSURGENCY: CASE STUDIES FROM IRELAND, MALAYA AND THE EMPIRE*. s.72.

²³ Ibid. s.74.

²⁴ M. R. Cremin. Fighting on Their Own Terms: The Tactics of the Irish Republican Army 1919-1921. *Small Wars & Insurgencies* 26:6 (2015) s.912. <https://doi.org/10.1080/09592318.2015.1095836> , Hämtad 20 – 04 – 2025.

²⁵ Ibid. s.912.

Den brittiska underrättelsetjänsten och dess verksamhet under kriget har tidigare varit föremål för forskning. Trots detta finns det begränsat med forskning om hur den brittiska upprorsbekämpningen genomfördes. Därmed finns det en forskningslucka gällande denna aspekt av kriget och den brittiska närvaron. Denna studie ämnar bidra med ökad förståelse avseende det irländska frihetskriget och den brittiska upprorsbekämpningen genom tillämpning av David Galulas teori om upprorsbekämpning.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att öka förståelsen för det irländska frihetskriget genom att analysera den brittiska upprorsbekämpningen. Studien har en teorikonsumerande ansats som ämnar att ge en djupare förståelse för fallet, och således kommer inte studiens resultat och slutsatser att vara generaliserbara. En avslutande diskussion kommer att föras om studiens resultat och dess eventuella betydelse för officersyrket.

Frågeställningen för studien lyder: Hur kan David Galulas teori om upprorsbekämpning användas för att fördjupa förståelsen av den brittiska upprorsbekämpningen under det irländska frihetskriget?

1.4 Begreppsförklaring

Detta arbete berör relevanta engelska termer som har översatts till svenska. Dessa är *counterinsurgency* som översatts till upprorsbekämpning, *counterinsurgent* till upprorsbekämpare, *insurgency* till uppror och *insurgents* till upprorsmakare.

Uttrycket *Kronans styrkor* kommer användas för att referera till samtliga typer av förband eller enheter som stod under brittisk kontroll under kriget. Uttrycket används som en översättning av *Crown forces* som används i empirin, där det kan vara oklart om det är militära eller polisiära enheter som refereras till. Begreppet används dock endast när det förekommer explicit i empirin.

IRA används i denna studie som benämning på den motståndare som britterna mötte. Detta genomförs i syfte att förenkla studien, inte för att förringa samtliga inblandade republikanska aktörer, utan för att underlätta läsbarheten i både analys och diskussionen.

2. Teori

Den valda teorin för studien är författad av David Galula som var en fransk officer som tjänstgjorde i Nordafrika och Grekland under andra världskriget, och därefter i bland annat Algeriet.²⁶ I sin bok *Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice* konkretiserar Galula de åtta steg som ett framgångsrikt revolutionärt krig måste genomgå, och hur dessa uppnås.

De åtta stegen kommer inte att användas som teoretiskt ramverk då ordningen av dessa steg inte nödvändigtvis behövs följas, eller genomföras. Utifrån studiens syfte kan dessa steg vara svåra att tyda under den analytiska processen av arbetet. Fokus kommer därför att ligga på de fyra grundläggande lagar som Galula formulerade och som ligger till grund för den sekventiella processen. Det stegvisa tillvägagångssättet påvisar i större utsträckning ett taktiskt eller operationellt genomförande, snarare än ett teoretiskt förhållningssätt till upprorsbekämpning som lagarna innebär.

Användningen av ordet ”lag” problematiserar denna teorifördjupning. Galula skriver själv ”*The First Law*” i sitt verk, men detta kan skapa tolkningsproblem då upprorsbekämpning inte har lagar i samma betydelse eller innebörd som juridik.

Det hade varit möjligt att använda begreppet ”principer” i stället för ”lag” i denna studie, men de åtta steg som utesluts ur denna studie benämns, av Galula, som ”principer”. För att skapa transparens i denna studie, och undvika begreppsförvirring, kommer begreppet ”lagar” att användas. Med detta avses Galulas fyra lagar om upprorsbekämpning. IRA:s tillvägagångssätt beskrivs bäst som ett ”*hot revolutionary war*” och därför är det denna del av Galulas teori som är relevant för studien. Dessa lagar kan användas av bägge parter i en konflikt i syfte att uppnå respektive målsättningar, då lagarna, enligt Galula, ligger till grund för framgång.

Enligt Galula finns det två typer av revolutionära krig, ”*hot revolutionary war*” och ”*cold revolutionary war*”.²⁷

Ett ”*cold revolutionary war*” beskrivs som en icke-våldsam aktion som använder legala medel och metoder.²⁸ Exempelvis är bildandet av partier eller medborgarrörelser exempel på metoder där kampen kan få en folklig förankring för att kunna växa och lyckas.²⁹

---

²⁶ Galula, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*. s.vii.

²⁷ Ibid. s.43.

²⁸ Ibid. s.43.

²⁹ Ibid. s.30 – 31.

Ett ”*hot revolutionary war*” innebär ett nyttjande av våld för att uppnå revolutionära syften.³⁰ Inledningsvis kan detta ske via terroraktioner mot valda platser med slumpmässiga offer, för att sedan snabbt övergå till ”selektiv terrorism” där målet är att hastigt alienera upprorsbekämparna ifrån den lokala populationen. Genom att mörda lokala regeringstjänstemän demonstreras ett kraftigt våldskapital och tillvägagångssätt, vilket tystar populationen. Användningen av våld, hot om våld eller avrättningar görs för att statuera exempel för populationen om vad som händer om upprorsmakarnas uppmaningar inte lyds eller om populationen uppvisar bristande lojalitet för kampen.³¹

Galulas fyra lagar om upprorsbekämpning utifrån ett ”*hot revolutionary war*” sammanfattas och översätts (varav den svenska översättningen kommer nyttjas vidare under arbetet), av författaren, till:³²

- *The Support of the Populations Is as Necessary for the Counterinsurgent as for the Insurgent*
  - Stöd från populationen är nödvändigt för båda parter.
- *Support Is Gained Through an Active Minority*
  - Stöd uppnås genom en aktiv minoritet.
- *Support from the Population Is Conditional*
  - Stöd från populationen är villkorat.
- *Intensity of Efforts and Vastness of Means Is Essential*
  - Uthållighet, långsiktighet och tillgänglighet är vitalt.

Dessa fyra lagar ligger till grund för den operationalisering som sker senare i studien. För denna studie har lagarna komprimerats i syfte att göras mer konkreta, men har sin utgångspunkt i Galulas teori.

Stöd från populationen är nödvändigt för båda parter: Både upprorsmakare och upprorsbekämpare kommer sträva efter att vinna den lokala populationens stöd. Oavsett om upprorsbekämparna framgångsrikt lyckas förstöra cellbildningar eller organisationen som upprorsmakarna har skapat, så kan dessa återuppstå igen om inte populationen hindrar eller stoppar det skeendet. Det är med populationens tysta medgivande som upprorsmakare kan

---

³⁰ Galula, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*. s.43.

³¹ Ibid. s.39 – 40.

³² Ibid. s.52 – 55.

utöka sitt inflytande och sin makt. Det tysta medgivande och avsaknad av incitament till befolkningen för att protestera leder till en svår uppgift för upprorsbekämparna.³³

Stöd uppnås genom en aktiv minoritet: I samband med konflikter och uppror så uppstår det olika fraktioner eller grupperingar inom en population. Förutom den falang som initierar upproret, så finns det en aktivt motståndsbenägen minoritet som inte stödjer upproret, och slutligen finns det en neutral majoritet. Denna uppdelning är dock paradoxalt, då samtliga parter blir direkt eller indirekt, frivilligt eller ofrivilligt, påverkade av ett revolutionärt krig. Särskilt upprorsmakarna kommer aktivt vilja få ökat stöd för sin kamp, och involvera den inledningsvis neutrala majoriteten av populationen.³⁴

Samma förutsättning gäller för upprorsbekämparna. Deras framgång är beroende av förmågan att använda exempelvis politiska, ekonomiska, psykologiska eller militära resurser för att vinna den neutrala majoriteten. För att besegra ett uppror måste en symbios, bestående av förstörelsen av den organiserade strukturen och isoleringen av upprorsmakarna från populationen, uppnås.³⁵

Stöd från populationen är villkorat: Om upprorsmakarna lyckas fånga populationen i sitt grepp, så försvinner den tidigare opposition. Oppositionen kan tvingas att fly, gå under jorden, eller utsättas för våld, vilket den sistnämnda görs för att statuera ett exempel. De ur oppositionen som flyr eller gömmer sig kommer inte att öppet ställa sig i opposition om inte hotet mot dem försvinner. Att upprorsmakarna undanröjs utgör dock inte tillräckligt incitament för att oppositionen skall framträda. Upprorsbekämparna måste även visa att de har viljan, resurserna och kapaciteten för att fortsätta, och framförallt, lyckas med upprorsbekämpningen.³⁶

Uthållighet, långsiktighet och tillgänglighet är vitalt: Upprorsmakarnas förmåga att utöva makt eller hot mot populationen måste via kampanjer och operationer påverkas av upprorsbekämparna. Det innebär en kraftsamling av resurser, personal samt ansträngningar, både i tid och rum. Dessa kampanjer måste koncentreras till enskilda områden och genomföras stegvis, snarare än att sprida personal och resurser över hela landet direkt.³⁷

---

³³ Galula, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*. s.52.

³⁴ Ibid. s.53 – 54.

³⁵ Ibid. s.53 – 54.

³⁶ Ibid. s.54 – 55.

³⁷ Ibid. s.55.

I den ovanstående fördjupningen av Galulas fyra lagar utmynnar ett behov av centrala begrepp för denna studie, begrepp som stärker analysen utöver den operationalisering som sker på teorin. Det valda begreppet, *underrättelse*, skapar indikationer som kan ligga till stöd för att besvara frågeställningen. Underrättelse är ett begrepp som kan tolkas på flera sätt, till exempel spioneri, bildtolkning eller avlyssning. Inom ramen för denna studie används begreppet i dess olika former som ett samlingsbegrepp för inhämtad eller delgiven personbaserad information, oavsett tillvägagångssätt. Begreppet är centralt då motståndaren inte uppträder som ett militärt förband med uniformer, utan som civilt klädda individer. Således framkommer vikten av underrättelse för att kunna genomföra rätt åtgärd mot rätt individ.

Galulas uppfattning om underrättelsetjänst återspeglas således i lagarna som formulerades, då underrättelsetjänst blir en central del av upprorsbekämpning.³⁸ Förmedlandet av information måste kunna ske på ett säkert sätt. För detta krävs det att populationen känner ett förtroende för upprorsbekämparna och att dessa kan lösa sin uppgift. Galula skriver även om möjligheten att använda byråkratiska friktioner som ett sätt att pressa populationen till att lämna underrättelser.³⁹ Underrättelse och underrättelseinhämtning utgör centrala begrepp i denna studie då indikatorer på dess närvaro innebär framsteg eller tillbakagång för upprorsbekämparna. Begreppet är av dubbel vikt, då även IRA kan använda underrättelser för att skapa egna fördelar.

Underrättelseinhämtning kommer inte operationaliseras i denna studie, utan inkluderas för att stärka analysen då underrättelse genom teorifördjupningen framstår som en central aspekt. Begreppet stärker analysen och möjliggör besvarandet av forskningsfrågan. Om upprorsbekämparna exempelvis inte använder den underrättelse som de inhämtat för att kunna vinna den lokala populationen, så försvåras möjligheten till en framgångsrik upprorsbekämpning enligt teorin.

2.1 Val av teori

Samhället har förändrats sedan teorin författades på 1960-talet, så har även krig och krigsföringen gjort. Teorin är dock relevant för att analysera det irländska frihetskriget, då populationen står i centrum i teorin.

---

³⁸ Galula, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*. s.84.

³⁹ Ibid. s.84.

Det irländska frihetskriget betraktas som ett av de första moderna gerillakrigen. Då teorin publicerades 1964 för första gången så kunde inte teorin ligga till grund för det brittiska agerandet. Det möjliggör eventuellt djupare förståelse för fallet då det är ett av de första moderna gerillakrigen och teori existerade inte; vilket kan belysa ifall teorins tyngdpunkt beaktades omedvetet under kriget.

Slutligen används teorin för att öka förståelsen av fallet, vilket enligt använda databaser, inte har gjorts tidigare. Tidigare studier som använt teorin har fokuserat på det sekventiella tillvägagångssättet, snarare än teorins fyra lagar. Därför blir teorin, och däri valet att operationalisera de fyra lagarna, ett lämpligt analytiskt ramverk för att undersöka fallet.

2.2 Kritik mot teorin

Boken som presenterar den valda teorin publicerades för första gången 1964. Det är drygt 45 år efter att det irländska frihetskriget påbörjades. Teorins relevans kan därför ifrågasättas och betraktas som omodern och irrelevant. Samtidigt är det just teorins kärna, fokuset på populationen, som gör den mer relevant än någonsin med hänsyn till dagens internetbaserad samhällen. I en tid där våldshandlingar är svårare att dölja, tydliggörs vikten av en populationsfokuserad upprorsbekämpning.

2006 inkluderades Galulas teori vid framställandet av en doktrinär ”gapfiller” för den amerikanska armén och marinkåren avseende upprorsbekämpning. I det verket anses Galulas teori vara en av klassikerna som en ledare bör läsa.⁴⁰ Detta gör teorin relevant för den tidsepoken, och troligen även tidigare uppror eller konflikter, även om teorin först 2006 används inom ramen för doktrinformulering.

I den uppdaterade FM 3–24 som släpptes 2014 för den amerikanska armén samt amerikanska marinkåren återfinns inte Galula. Uppdateringen nämner inte Galula samtidigt som det inte återfinns någon diskussion eller hänvisning varför det skedde en uppdatering av doktrinen.

3. Metod

Den valda teorin kommer att operationaliseras, utifrån tidigare fördjupning och konceptualisering, till öppna frågor. Dessa används för att metodiskt och systematiskt analysera det valda materialet i syfte att besvara forskningsfrågan.

---

⁴⁰ FM 3-24. <https://archive.org/details/Fm324COUNTERINSURGENCY/page/n1/mode/2up?view=theater>
Annotated Bibliography-1.

3.1 Forskningsdesign

Denna studie har en teorikonsumerande ansats med en kvalitativ textanalys som metod.⁴¹ Således är det valda fallet som står i centrum, inte teorin. Teorin kommer dock att användas för att förstå fallet bättre, och således kommer inte resultatet av denna studie att vara generaliserbart.

Med en kvalitativ textanalys som vald forskningsdesign så medföljer det förväntningar på arbetet, så som en djup förståelse av fallet. För att uppnå detta genomförs en systematisk analys av materialet. Analysen sker med stöd av den operationalisering som gjorts av teorin. Syftet är att uppnå en ökad förståelse av texten och undvika att vitala aspekter i texterna försummas, vilket skulle kunna påverka textens tolkning.⁴² Den djupa förståelsen av texterna är central, då kvalitativ textanalys baseras på tolkningar av det valda materialet. Således krävs det en medvetenhet om omedvetna, och därigenom för studie gynnsamma, tolkningar skulle kunna leda till feltolkningar av materialet. Spårbarhet och denna medvetenhet blir därför centrala aspekter att beakta under arbetets fortgång.⁴³ Således har texter analyserats under studiens gång i syfte att bedöma huruvida dessa är relevanta för forskningsfrågan. Analysen baseras på tolkningar av empirins innehåll, vilket möjligen kan försvåra spårbarheten i arbetet. För att öka transparensen gällande tolkningarna genomförs det en kort sammanfattning i slutet av varje analysfråga där dragna slutsatser presenteras.

Ett alternativt upplägg för denna studie, en kvantitativ innehållsstudie, hade inneburit omfattande förändringar i arbete.⁴⁴ Det skulle innebära en helt annan studie, då syftet och frågeställningen skulle skilja sig åt från den ursprungliga idén. Även operationaliseringen hade förändrats till att exempelvis genomföras som kodning av variabler, vilket skulle förändrat analysen och dess struktur då de öppna frågorna skulle ha ersatts.⁴⁵ Detta skulle medföra att teorin inte kan bidra till en ökad förståelse, då kodningen påvisar samband mellan variabler snarare än att fördjupa förståelsen.

---

⁴¹ P. Esaiasson, M. Gilljam, H. Oscarsson, A. E. Towns. & L. Wängnerud, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Femte upplagan, Wolters Kluwer, Stockholm, 2017. s.43; s.211.

⁴² P. Esaiasson, M. Gilljam, H. Oscarsson, A. Sundell, A. E. Towns. & L. Wängnerud *Metodpraktikan: konsten att studera människor, organisationer och samhällen*, Sjätte upplagan, helt omarbetad, Norstedts Juridik, Stockholm, 2024. s.53.

⁴³ Ibid. s.333 – 334.

⁴⁴ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud, *Metodpraktikan, konsten att studera samhälle, individ och marknad*, s.198 – 199.

⁴⁵ Ibid. s.201 – 203.

3.2 Operationalisering

Operationaliseringen är central för att skapa ökad förståelse för fallet. Det innebär att teorin bryts ner för att göra den tillämpbar på empirin i syfte att, via analysen, bidra till att besvara forskningsfrågan. Analysen genomförs därför blockvis, en fråga i taget, med en tydlig avgränsning från varandra. Detta skapar systematik och struktur som gynnar och underlättar tolkningen av relevanta aspekter för forskningsfrågan.⁴⁶ Nedbrytningen av teorin görs så att den blir tillämpningsbar både på fallet och relevant för studien. Det är av vikt att operationaliseringen, som i denna studie innefattar öppna frågor, speglar det fördjupande och teoretiska fokus som studien har.⁴⁷

Resultatsvaliditet är en viktig aspekt inom samhällsvetenskapen. Detta uppnås med en god begreppsvaliditet och reliabilitet. Detta innebär i praktiken en frånvaro av systematiska fel i studien. God resultatsvaliditet innebär att studien faktiskt undersöker det valda ämnet och mäter det som skall mätas i studien.⁴⁸

Resultatsvaliditeten kan dock bedömas först efter arbetet är genomfört. Validiteten samt studiens upplägg kommer således att diskuteras i studiens avslutande segment.

Begreppsvaliditet är mätvärdet för hur studiens teori omvandlas till operationella indikatorer, det vill säga operationaliseringen av teorin. Det är av vikt att operationaliseringen överensstämmer med teorin för att kunna upprätthålla en god begreppsvaliditet, vilket minskar risken för systematiska fel i studien. Vidare är objektivitet en viktig förutsättning för en god operationalisering.⁴⁹ För att säkerställa god begreppsvaliditet kommer var och en av Galulas lagar att behandlas separat under operationaliseringen och i samband med detta ges ett kortare resonemang gällande formuleringen av varje analysfråga.⁵⁰

Operationaliseringen bygger på de fyra lagar som under teoriavsnittet definierades utifrån Galulas teori om upprorsbekämpning.

För att upprätthålla transparens mellan teori och operationalisering kommer varje framställning av analysfråga att innehålla den aktuella lagen, den öppna frågan och ett kort resonemang om analysfrågans innebörd. För att skapa ett bättre flöde i analysen kommer

---

⁴⁶ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud, *Metodpraktikan, konsten att studera samhälle, individ och marknad*. s.212 – 213.

⁴⁷ A. L. George, & A. Bennett, *Case studies and theory development in the social sciences*, MIT, Cambridge, Mass., 2005. s.69.

⁴⁸ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud, *Metodpraktikan, konsten att studera samhälle, individ och marknad*, s.58.

⁴⁹ Ibid. s.58 – 59.

⁵⁰ Ibid. s.62.

Galulas fjärde lag att operationaliseras till den första analysfrågan, och således besvaras först i analysen.

1. Uthållighet, långsiktighet och tillgänglighet är vitalt.

- *Hur förändrades de brittiska förbandens sammansättning över tid?*

Denna analysfråga syftar till att undersöka hur de brittiska förbanden förstärktes och byggdes upp utifrån uthållighet och tillgänglighet.

2. Stöd från populationen är nödvändigt för båda parter.

- *På vilket sätt påverkade det brittiska tillvägagångssättet stödet från den irländska befolkningen?*

Frågan syftar till att analysera det brittiska agerandet och deras försök till att påverka den lokala populationen för att delge information eller ta avstånd från upproret.

3. Stöd uppnås genom en aktiv minoritet.

- *Fanns det civila falanger som stod upp mot IRA och i vilken utsträckning stöttades dessa av briter i sådana fall?*

Enligt Galula så finns det falanger som motsätter sig upprorsmakarna. Denna fråga syftar till att undersöka om sådana falanger fanns, och i sådana fall hur de stöttades av de brittiska styrkorna.

4. Stöd från populationen är villkorat.

- *Om möjligt, hur skyddade de brittiska styrkorna de irländare som stöttade styrkorna?*

Underrättelse och underrättelseinhämtning är centrala aspekter inom ramen för upprorsbekämpning. Om de brittiska styrkorna inte klarar av att samla in och använda information, samt att skydda informatörerna, försvåras den passiva inhämtningen som sker genom daglig kontakt med civilbefolkningen. Begreppet ”skydda” används här för att beskriva möjligheten att lämna information utan att bli identifierad som informatör.

3.3 Material

3.3.1 Materialinsamling

Insamlingen av material genomfördes genom sökningar i databaserna Google Scholar och Anna Lindh bibliotekets databas samt besök till Försvårshögskolan biblioteket. Materialet valdes ut utifrån deras relevans för studien. I samband med sökningar för insamlandet har följande sökord nyttjats:

- Irländska frihetskriget
- Anglo – Irish War
- Irish War of Independence
- Cogadh na Saoirse (*irländska*)

Materialet som samlats kommer användas som empiri för den kommande analysen i studien. Materialet utgörs av andrahandskällor som berör det aktuella ämnet.

3.3.2 Källkritik

Källkritik är en viktig grundpelare inom forskning, då den uppmärksammar felaktigheter i det empiriska materialet vilket minskar felaktigheter i analysen och i förlängningen i studiens resultat. I synnerhet med dagens teknologi där vem som helst kan publicera artiklar. Källkritik blir ett verktyg för att motverka desinformation, felaktigheter och för att bedöma trovärdigheten. Källkritiken utgår från kriterierna Äkthet, Oberoende, Samtidighet och Tendens.⁵¹

Äkthet innebär att empirin måste ha producerats vid den tidpunkt, det sammanhang eller av de eller den personer som faktiskt anges.⁵²

Oberoende berör tre aspekter av källkritik där fokuset ligger på innehållet. Dessa aspekter är⁵³:

- Möjligheten att bekräfta berättelsen
- Avståndet mellan berättaren och berättelsen
- Berättarens grad av oberoende.

Möjligheten att bekräfta berättelsen syftar till att fastställa att händelser faktiskt ha ägt rum. Avståndet mellan berättare och berättelse innebär huruvida källan utgör en primär- eller sekundärkälla.⁵⁴

Berättarens grad av oberoende påverkar trovärdigheten. En oberoende källa har en högre grad av trovärdighet än en där berättaren har blivit *omedvetet* påverkad för att förändra sin berättelse till exempel via diskussion med en vän som såg händelsen från en annan vinkel.⁵⁵

---

⁵¹ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Sundell, Towns, Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. s.135.

⁵² Ibid. s.139.

⁵³ Ibid. s.140.

⁵⁴ Ibid. s.140.

⁵⁵ Ibid. s.140 – 141.

Samtidighet avser vart i närtid en källa är producerad i förhållande till händelsen. En dagboksanteckning har en högre samtidighet än vad en memoar har. Detta då en memoar baseras på en individs minnesbild, ett minne som med tiden försämras eller förändras. Således innebär ett samtida författat mötesprotokoll en hög trovärdighet.⁵⁶

Tendens avser att granska ifall empirin ger en vinklad historisk syn på en berättelse. Det skapar incitament för att undersöka huruvida det ligger i författarens intresse att presentera en snedvriden bild av den aktuella händelsen. Denna vinkling av händelsen kan påverka läsarens förståelse och tolkning av händelsen. Det slutliga syftet med att identifiera tendenser i en källa är att klargöra huruvida denna källa är tendentiös eller objektiv. Om källan är tendentiös, ensidig eller partisk, skall detta beaktas under arbetets gång med källan.⁵⁷

Utifrån dessa principer är samtliga verk relevanta då samtliga berör de centrala ämnen för studien, irländska frihetskriget samt den brittiska upprorsbekämpning. Dock bör det beaktas att texterna kan vara tendentiösa eller har ett påverkat oberoendekriterium då de endast skildrar enstaka perspektiv och påvisar vikten av triangulering.

Inget av verken är samtida med konflikten då de är utgivna mellan 2006 och 2020, även om vissa verk baseras på källor som är skrivna i samtiden. Verken bedömdes som äkta då dessa är publicerade av etablerade förlag och institutioner samt är verken författade av forskare eller experter inom ämnet. Den empiri som använts för denna studie är:

- Carson's army: the Ulster Volunteer Force, 1910 – 22.⁵⁸

Ett verk skrivet av Timothy Bowman. Det är en djupgående studie av *Ulster Volunteer Force (UVF)* som var en paramilitär organisation i Ulster. Bowman analyserar bland annat UVF:s struktur och ideologi då UVF motsatte sig *Home Rule* och var därför trogna det brittiska styret.

Denna bok skildrar endast ett perspektiv som innebär en ensidig skildring. Detta bedömde jag påverkade oberoendekriteriet och tendensen, vilket jag tog i beaktande under analysen. Då källan användes för att belysa de paramilitära grupperingarna och deras organisation

---

⁵⁶ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Sundell, Towns, Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. s.141.

⁵⁷ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud, *Metodpraktikan, konsten att studera samhälle, individ och marknad*, s.294 – 295.

⁵⁸ T. Bowman, *Carson's Army : The Ulster Volunteer Force, 1910–22*. (Manchester: Manchester University Press. 2007) s.16 <https://research-ebSCO-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/linkprocessor/plink?id=95e10c46-cdfd-364c-ac93-657757e179d1>, Hämtad 02 – 06 – 2025.

och integrering i *Ulster Special Constabulary* (USC), anser jag att denna tendensiösa aspekt av källan är av mindre relevans. Källan användes selektivt och främst för att återge relevanta perspektiv om UVF, snarare än om IRA:s verksamhet.

- Ground Truths – British Army Operations in the Irish War of Independence.⁵⁹

Skriven av W.H. Kautt och presenterar en samling av den brittiska arméns interna rapporter och erfarenheter från kriget. Kautt presenterar rapporterna i originalformuleringar och kommenterar via fotnoter den brittiska arméns utmaningar och tillkortakommanden.

De ursprungliga rapporterna i Kautts verk är missvisande, vilket Kautt belyser genom kommentarer i verket. Detta gjorde det nödvändigt att jag förhöll mig kritisk till innehållet. Jag bedömde att källan ändå är användbart då Kautt via kommentarer kompletterar rapporterna och därigenom nyanserar texten ytterligare. Jag uppfattar det dock som att de ursprungliga rapporterna försökte försvara den brittiska insatsen, vilket till viss del bekräftas av Kautts kommentarer. Denna tendens tog jag i beaktande vid användningen av källan, liksom dess begränsade oberoende; rapporterna som ligger till grund för verket strävar efter att legitimera det brittiska agerandet.

- The Anglo – Irish War: the Troubles of 1913 – 1922.⁶⁰

Boken är författad av Peter Cottrell och berör viktiga händelser som leder fram till kriget, så som Påskupproret och *Bloody Sunday*, för att tydliggöra konflikten mellan IRA och brittiska myndigheter. Boken berör även militära och politiska aspekter av kriget.

Boken balanserar bägge sidors perspektiv i skildringen och eftersträvar att framställa ett helhetsperspektiv vilket inte påvisar tendenser. Jag anser inte att framställningen är okritisk mot någon part, det tyder på att verket är oberoende och inte syftar till att beskriva en sida mindre problematisk än den andra. Den balanserade skildringen av konflikten innebar en allmän men användbar översikt av konflikten.

---

⁵⁹ W. H. Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. (Kildare, Ireland: Irish Academic Press. 2014). <https://research-ebSCO-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/linkprocessor/plink?id=02650348-92e4-3d1d-8ed9-5f8f8440988b>, Hämtad 02 – 06 – 2025.

⁶⁰ P. Cottrell, *The Anglo-Irish War: the Troubles of 1913-1922*, (Osprey, Oxford, 2006).

- The Black and Tans : British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921.⁶¹

Det är ett verk som undersöker de brittiska polisstyrkorna, *the Black and Tans* och *Auxiliaries*, som var aktiva under det irländska frihetskriget. Boken är skriven av D.M Leeson och analyserar sagda polisstyrkors rekrytering, dess insatser samt deras påverkan på kriget.

Då boken undersöker och återger huvudsakligen den brittiska sidan av konflikten så begränsas verkets oberoende. Jag anser dock att boken har ett kritiskt förhållningssätt till de brittiska polisstyrkorna på ett sätt som inte skapar större tendenser i boken. Verket var således användbart för analysen, i synnerhet gällande de brittiska styrkornas agerande.

- The Dead of the Irish Revolution.⁶²

Ett verk som erbjuder en detaljerad sammanställning av de cirka 2600 dödsfall som inträffade under hela den irländska revolutionen, 1916 till 1921. Sammanställningen presenterar omständigheter kring varje enskilt dödsfall vilket ger en bild av krigets natur. Författare till verket är Eunan O’Halpin och Daithí Ó Corráin.

Detta verk är en systematisk analys av primärkällor och är det verk som är närmast att uppnå en form av samtidighet. Verket har en kvantitativ ansats vilket gör att jag bedömer att verket saknar tendenser och uppfyller oberoendekriteriet. Det kvantitativa perspektivet möjliggjorde en bättre objektivt förståelse för våldets omfattning, via en empirisk förankring.

- The Irish War of Independence and Civil War.⁶³

En antologi, sammanställning av verk som är redigerad av historikern John Gibney, och består av 19 vetenskapliga bidrag skrivna av 21 författare. Bidragen berör frihetskriget samt det efterföljande inbördeskrig som äger rum. Boken berör många ämnen relevanta för studien, så som brittiska underrättelseoperationer, *the Black and Tans* samt beskriver IRA:s underrättelseverksamhet och hantering av misstänkta informatörer.

---

⁶¹ D. M. Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921*, Oxford University Press, Oxford, 2011.

⁶² E. O’Halpin, & D. Ó, Corráin, *The Dead of the Irish Revolution*. (New Haven: Yale University Press. 2020) <https://research-ebSCO-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/linkprocessor/plink?id=cd837a92-65db-3cc9-a084-0fc850a8dac2>, hämtad 02 – 06 – 2025

⁶³ J. Gibney, *The Irish War of Independence and Civil War*, (Havertown: Pen & Sword Books Limited, 2020).

Detta verk strävar efter att ge en balanserad skildring av kriget och dess efterföljande inbördeskrig. Denna helhetsperspektivskildring minskar det tendensiösa i källan, och då det är en antologi så anser jag att verket uppvisar god oberoendegrad. Dock kan det föras en diskussion om att det är en antologi som innefattar flera olika vetenskapliga bidrag med olika analyser. Detta kan innebära ett överlappande i källmaterial, men dessa analyser minskar även risken för ett enskilt perspektiv. Verket var således lämpligt att använda för denna studie.

Sammanfattningsvis är mitt källmaterial att betrakta som äkta och är inte samtida med kriget och uppvisar variation gällande oberoende och tendens. Under analysen har dessa variationer i oberoende och tendens beaktats och därigenom har jag tillämpat medveten källkritik vid användandet av källorna. De olika perspektiven och ensidigheterna i vissa källor har omhändertagits, samtidigt som dessa fördjupningar har bidragit till en djupare förståelse för materialet och därmed fallet.

3.3.3 Forskningsetik

Detta arbete genomförs som en kvalitativ textanalys med en teorikonsumerande ansats. Således omfattar inte arbetet personuppgifter eller underlag från intervjuer.⁶⁴

Däremot måste tolkningar av texterna genomföras, vilket ställer krav på min forskningsetik. Hur texterna tolkas är avgörande, sker det med ett neutralt förhållningssätt eller med ett förhållningssätt som gynnar studien och dess resultat? För att upprätthålla forskningsetiska principer förhåller jag mig neutral till det empiriska materialet i syfte att vara opartisk.⁶⁵

Studien fokuserar enbart på den brittiska upprorsbekämpning vilket inte ger en fullständig bild av kriget. Det kommer inte ske en jämförelse mellan de involverade parterna i kriget, vilket kan leda till en vinklad bild och ställa den brittiska sidan i dåligt dager. Detta beror dock på att det enbart är den brittiska sidan som ska analyseras inom ramen för uppgiften, vilket innebär en ensidig skildring i analys- och diskussionssegmenten.

4. Analys

Hur förändrades de brittiska förbandens sammansättning över tid?

---

⁶⁴ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud, *Metodpraktikan, konsten att studera samhälle, individ och marknad*. s.354.

⁶⁵ Ibid, s.228.

Styrkefördelningen och tillväxten som skedde på Irland under kriget var komplex. Utöver, *Royal Irish Constabulary*, RIC, som ursprungligen fanns på Irland, tillkom det förstärkningar till RIC, och dessutom skapades *the Auxiliary Division*, ADRIC.⁶⁶ Förutom dessa enheter anlände även den brittiska armén för att verka vid sidan av dessa.⁶⁷ ADRIC blev ökända för sin våldsanvändning och terrorn de orsakade.⁶⁸ RIC var däremot i grunden ett polisväsen bestående av irländska poliser. Det RIC som fanns vid slutet av kriget växte fram under krigets gång och i takt med förstärkningar.⁶⁹

Tidigt i januari 1920 började de första brittiska rekryterna sin tjänstgöring i RIC. Dessa kom att kallas *The Black and Tans* på grund av avsaknad av enhetlig uniform, deras uniform bestod av en blandning av mörkgröna och kaki-färgade kläder.⁷⁰ Denna förstärkning skedde som ett resultat av större uppsägningar eller avhopp som skett inom RIC, dels avgång på grund av ålder, dels av rädsla för sitt och sin familjs liv.⁷¹

Rekryteringsbasen för de nya medlemmarna i RIC utgjordes av de före detta soldater som stridit i första världskriget. Denna rekrytering i kombination med det gerillakrig IRA förde, utmynnade till att RIC i slutet av kriget, enbart på pappret kunde ses som ett polisväsen. Den rekrytering och det krig som bedrivits förändrade bilden av RIC till en irreguljär militär styrka som inte var bundna till militära lagar eller den förväntade militära disciplinen.⁷²

Under 1920 fattade den brittiska regeringen ett nytt beslut. Beslutet baserades på insikten att endast polisiära krafter inte var tillräckliga för att få stopp på kriget. I samband med etableringen av den brittiska armén på Irland spreds de brittiska förbanden ut över hela Irland.⁷³

Som mest tjänstgjorde 40 bataljoner och sju kavalleriregementen samtidigt på Irland.⁷⁴ Dessa förband tillhörde *kronans styrkor* och var inte avsedda att befinna sig på Irland för att med militära medel lösa eller pacificera kriget. Syftet med deras långvariga närvaro var att

---

⁶⁶ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921*, s.1.

⁶⁷ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence* s.26.

⁶⁸ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921*, s.97.

⁶⁹ Ibid. s.16.

⁷⁰ Ibid. s.24.

⁷¹ Ibid. s.19 – 21.

⁷² Ibid. s.16.

⁷³ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.26 – 30.

⁷⁴ Ibid. s.70 – 72.

skapa en situation som kunde lösas med politiska medel.⁷⁵ Således infann sig det en annan förståelse för kriget, nämligen hur upprorsbekämpning kunde ske.⁷⁶

Britterna insåg under krigets gång att det ursprungliga RIC inte på egen hand kunde motarbeta IRA. Det ledde till etableringen av ADRIC och *the Black and Tans* i RIC, vilket bör ses som att det ursprungligen saknades en plan för hur kriget skulle bedrivas. Förbanden spreds över hela landet vilket står i kontrast med Galula som menar att krafter ska koncentreras och därefter arbeta vidare mot nästa område. Visserligen fanns det många förband på ön vilket ger en hög närvaro, men effekten av närvaron uteblev då det saknades en plan för upprorsbekämpningen.

På vilket sätt påverkade det brittiska tillvägagångssättet stödet från den irländska befolkningen?

Den brittiska regeringen rekryterade veteraner från första världskriget för att förstärka RIC, samtidigt som tidigare officerare från världskriget rekryterades till ADRIC, en militärt organiserad och tungt beväpnad poliskår. RIC och ADRIC kom att förknippas med våldsamheter och repressalier emot IRA och dess anhängare, till exempel genom nedbränning av hem och affärer. Dessa handlingar skedde mot kända och misstänkta anhängare.⁷⁷ Skapandet av ADRIC skedde dock inte förrän hösten 1920, ett år efter krigets utbrott.⁷⁸ David Lloyd George, premiärminister från 1916 till 1922, menade att ”The Irish job, was a policeman’s job supported by the military and not vice versa”.⁷⁹ Den brittiska regeringen förstod inte att RIC inte var lämpade för att genomföra upprorsbekämpning.⁸⁰ Detta var dock paradoxalt då den brittiska armén från januari 1920 fanns på plats i Irland i en större omfattning än tidigare.⁸¹ Lloyd Georges uttalande går visserligen i linje med det tillvägagångssätt britterna initialt uppvisade, men de tvingades att göra en helomvändning i ett försök att hantera kriget.

ADRIC genomförde många räder och gripanden, dock ofta på svaga grunder och med varierande instruktioner.⁸² ADRIC hade ett stort underrättelsebehov, men inhämtning och

---

⁷⁵ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.92.

⁷⁶ Ibid. s.92 se ”k”

⁷⁷ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921*. s. 1.

⁷⁸ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.95.

⁷⁹ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921*.s.4.

⁸⁰ Ibid. s.4.

⁸¹ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.26.

⁸² Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence*, s.34 – 35

bearbetning var bristfällig.⁸³ Den *Secret Service* som tidigare funnits på Irland upplöstes 1917.⁸⁴ Detta innebar att råder kunde ske mot samma byggnad eller hus flera gånger. Incitamenten för dessa råder var ibland inte mer än ett rykte eller misstolkningar av formuleringar i ett brev.⁸⁵ I samband med arresteringarna genomsöktes varje person, och då den arresterade kunde vara kvinna, anställdes kvinnliga ”sökare” för att genomföra kroppsvisitationer. Det kommunicerades dock att det var viktigt att genomföra råder och genomsökningar med största varsamhet och hänsyn till barn, kvinnor och laglydiga medborgare.⁸⁶

”The Sack of Balbriggan” var en attack där poliser, bland annat från RIC, attackerade staden Balbriggan i respons på dödsjutningen av en nyutnämnd chefskonstapel inom RIC. Under attacken dödades två män och närmare 50 hus skadades eller förstördes.⁸⁷

Under hösten 1920 fanns det en känsla av maktlöshet inom RIC. Över 100 av deras kollegor hade dödats och inte i ett enda fall hade de skyldiga fått motta straff.⁸⁸ I en promemoria, den 27:e september, till ”Chief Secretary” tydliggörs det att hämndaktioner inte tolereras.⁸⁹ Den 17:e oktober skrivs en ny promemoria, till ”Chief of the Imperial General Staff”, där det betonades att hämndaktioner måste förhindras. Samtidigt meddelades det i promemorian att i de händelser som aktionerna ändå hade skett, så hade dessa haft en kuvande effekt på laglöshet och fredlighet infann sig.⁹⁰ I samma promemoria föreslogs det, i händelse av att den brittiska regeringen inte utlyste ”Martial Law” (krigslagar), en policy med vissa auktoriserade hämndaktioner där aktionerna baserades utifrån specifika förutsättningar⁹¹:

- Om IRA brände ner ett hus skulle ett närliggande hus tillhörande en framstående IRA-anshänare brännas ner i hämnd.
- Om skott avlossades eller bomber kastades från ett hus, skulle huset brännas ner.
- I händelse av mord utfört av IRA så skulle ett halvt dussin framstående IRA medlemmar gripas omgående och bli internerade tills krigets slut.

---

⁸³ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence*. s.36

⁸⁴ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.21 – 22, se ”h”.

⁸⁵ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence*. s.36.

⁸⁶ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*.s.32, se ”ii”.

⁸⁷ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence*. s.25 – 26.

⁸⁸ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*.s.90.

⁸⁹ Ibid. s.90 – 91.

⁹⁰ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.93.

⁹¹ Ibid. s.93 – 94.

- I händelse av ett bakhåll i anslutning till ett hus, så skulle huset brännas då deras ägare eller inneboende måste ha kännedom om anfallet.

Den brittiska regeringen utfärdade aldrig någon formell policy för kronans styrkor att förhålla sig till, vilket skapade frustration inom den brittiska armén.

Under morgonen den 21:a november 1920 genomförde IRA flera mord och mordförsök genom att storma bostäder i Dublin. Totalt mördades 14 personer, 12 med anknytning till kronans styrkor, och två civila. Efter detta angrepp så var samtliga officerare att betraktas som i livsfara, och samtliga officerare som inte bodde i enheternas baracker tvingades flytta dit. Enbart fem personer dömdes för angreppet, varav två till dödsstraff. Dödsdomen har ifrågasatts då de som senare hängdes kunde presentera bevis som påvisade att de inte var inblandade.⁹² Denna attack föranledde en operation som mynnade ut i en hämndaktion, dock genomfördes denna operation inte i enlighet med policyförslaget om hämndaktioner. Det slutade med att polisen sköt mot en fotbollsläktare där civila satt och tittade på en lokal fotbollsmatch. 14 personer dödades antingen av skotten eller av det tumult som uppstod vid skottlossningen. Den yngsta avlidna personen var en 10-årig pojke.⁹³ Efteråt har utredningar fastställt att skottlossningen var både oförsvarlig och obefogad.⁹⁴

IRA försökte minska stödet till kronans styrkor genom uppmaningar till bojkott och förneka deras handelsmöjligheter. Detta misslyckades då handel utgjorde en affärsinnehavares huvudsakliga inkomstkälla, och om ingen handel idkades rekvirerades helt enkelt de varor de militära styrkorna behövde.⁹⁵

Sammanfattningsvis fanns det ett motsägelsefullt agerande bland de brittiska styrkorna. Budskapet att råder skulle genomföras hänsynsfullt och varsamt förmedlades, vilket står i kontrast till den närmast urskillningslösa våldsanvändning som användes vid attacken mot fotbollsmatchen. Dessa händelser är ett axplock av de händelser som sker under kriget. Dessa händelser används inte för att påvisa ett avvikande beteende, snarare för att illustrera ett normerande beteende hos kronans styrkor.

Fanns det civila falanger som stod upp mot IRA och i vilken utsträckning stöttades dessa av briter i sådana fall?

---

⁹² Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s98 – 100, se ”ii”.

⁹³ Ibid. s.100, se ”kk”.

⁹⁴ Ibid. s.100, se ”mm”.

⁹⁵ Ibid. s.64.

Civila som motsatte sig det krig som IRA förde för självständighet blev systematiskt trakasserade. Kvinnor som frottade sig med kronans styrkor blev bortförda och fick sina huvuden rakade. Poliser och tidigare soldater, tillsammans med sina familjer, utsattes för hot, vilket ledde till att i vissa fall lämnade familjerna sina hem medan andra blev mördade.⁹⁶

Ulster, en provins i norra Irland, var både innan och under krigets gång lojala till det brittiska styret. Detta ledde till att sex av Ulsters nio grevskap fick behålla sin status som en del av det brittiska imperiet i samband med fredsförhandlingarna 1921. De övriga 26 av Irlands 32 grevskap sammanfogades till en egen stat med visst självstyre.⁹⁷

Britterna stödde och möjliggjorde beväpningen av *Ulster Volunteer Force*, (UVF). UVF var ursprungligen en paramilitär organisation som med våld motsatte sig Irlands kamp för självständighet.⁹⁸ Grupperingen utgjorde sedermera grunden för en kontroversiell polisstyrka, *Ulster Special Constabulary* (USC), som bildades i mitten av augusti 1920. USC bildades i ett försök från den brittiska regeringen att kontrollera UVF. IRA:s våldsamma tillvägagångssätt innebar en förnyad drivkraft inom USC och dess kamp för att förbli en del av det brittiska imperiet aktualiserades på nytt.⁹⁹ Det brittiska försöket innebar att UVF inkorporerades i USC som "B"- och "C"-divisionerna.¹⁰⁰

UVF var inte den enda paramilitära grupperingen i Ulster, och inte heller nödvändigtvis den största. I november 1920 fanns det sex grupperingar som patrullerade i sina lokala områden för att rapportera avvikande beteende till RIC.¹⁰¹ Dessa patrulleringar skedde således efter att USC bildades, och dessa grupperingar integrerades i UVF, men inte i USC, i samband med att grupperingarna växte i antal deltagare.¹⁰²

Trots det stöd som UVF fick så påvisar sentida bedömningar att UVF inte påverkade IRA:s verksamhet i någon större utsträckning, utan snarare ledde till ytterligare konfrontation och dödsfall.¹⁰³ USC inverkan var inte alltid nödvändigtvis bättre. Under våldsamheterna i Lisburn 1920 upplöstes den först anländande USC-styrkan, och delar av USC deltog därefter i våldsamheterna.¹⁰⁴ Av de upprättade divisionerna inom USC anses "A"-divisionen ha varit

---

⁹⁶ Kautt. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.60.

⁹⁷ Cottrell, *The Anglo-Irish War: the Troubles of 1913-1922*. s.73.

⁹⁸ Bowman, *Carson's Army : The Ulster Volunteer Force, 1910-22*, s.16.

⁹⁹ Cottrell, *The Anglo-Irish War: the Troubles of 1913-1922*, s.22 – 24.

¹⁰⁰ Bowman, *Carson's Army : The Ulster Volunteer Force, 1910-22*, s.190.

¹⁰¹ Ibid. s.190.

¹⁰² Ibid. s.192.

¹⁰³ Ibid. s.194 – 195.

¹⁰⁴ Ibid. s.197.

den mest framgångsrika, främst genom samarbetet med RIC och den brittiska armén. Dess framgång byggde på dess förmåga att begränsa IRA:s möjligheter att bedriva verksamhet i de norra delarna av Irland.¹⁰⁵

Det har inte framkommit i empirin om det fanns organiserade grupper i de södra delarna av Irland som gjorde motstånd mot IRA. De som fanns i de norra delarna erhöll stöd av britterna och utifrån teorin så är detta stöd i linje med Galulas lag. Detta tydliggörs då dessa områden bibehöll sin relation och anknytning till det brittiska imperiet i samband med fredsförhandlingarna.

Om möjligt, hur skyddade de brittiska styrkorna de irländare som stöttade styrkorna?

Arresteringarna som kronans styrka genomförde påverkade inte befolkningen till den grad att de ville vittna eller lämna information då risken för vedergällning kvarstod. Tvång och hot om våld var effektiva metoder som IRA använde för att begränsa det stöd som de brittiska enheterna fick.¹⁰⁶

Patrick Joyce, en lärare, överlämnade information till britterna under hösten 1920. Detta insåg IRA och kidnappade Joyce, vilket ledde till att ADRIC utfärdade ett ultimatum mot staden. Staden samt dess invånare fick fram till kvällning på sig att släppa Joyce, annars skulle staden raseras. Trots att ADRIC under två dagar genomförde räder och misshandlade misstänkta personer och dödade en person, så överlämnades inte Joyce. Hans kropp har aldrig återfunnits.¹⁰⁷ Detta var dock ett ovanligt tillvägagångssätt för IRA, som ville att kropparna skulle hittas för att förstärka budskapet.¹⁰⁸

Thomas Molloy och Thomas Hannon är ytterligare två män som anklagades för att vara spioner och mördades av IRA. Hannons dödsdom baserades på att Hannon ansågs *visat vänlighet mot polisen*. Mord likt dessa, och i förlängningen den terror och rädsla de skapade, gjorde att majoriteten av befolkningen i grevskapet Galway inte vågade bli förknippade med kronans styrkor, än mindre lämna information.¹⁰⁹ Detta förstärktes genom mord på misstänkta spioner, där kropparna lämnades kvar med lappar för att varna om vilket öde spioner eller informatörer kunde möta.¹¹⁰ Under kriget dödades 184 personer av IRA, anklagade för att ha spionerat för kronans räkning. De anklagade spionerna mördades i störst utsträckning i de

---

¹⁰⁵ Bowman, *Carson's Army: The Ulster Volunteer Force, 1910–22*. s.210.

¹⁰⁶ Kautt, *Ground Truths: British Army Operations in the Irish War of Independence*. s.56.

¹⁰⁷ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence*. s.48 – 49.

¹⁰⁸ Gibney, *The Irish War of Independence and Civil War*. s.112.

¹⁰⁹ Leeson, *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence*. s.61.

¹¹⁰ O'Halpin, & Corráin, *The Dead of the Irish Revolution*. hämtad 20 – 04 – 2025, sidref finns ej i e-bok, sökord för ref i bok: (6Apr1921/1) John Gilligan.

södra delarna av Irland.¹¹¹ Av de 184 mördade var endast fyra aktiva medlemmar i IRA. Dessa dödades av IRA, bland annat för att ha ”knäckts” under förhör av briter, eller på grund av interna konflikter.¹¹² Om de övriga 180 mördade var faktiska informatörer är oklart, i de flesta fall saknas offentlig dokumentation som kan påvisa att de mördade faktiskt var spioner eller inte.¹¹³ Dock såg det annorlunda ut i County Cork där det av IRA dödades 122 personer mellan 1919 och 1923, utifrån misstankar om att de var informatörer. Av dessa fanns det belägg för att endast 38 av de mördade hade överlämnat information till briter.¹¹⁴

Den brittiska *Secret Service*, underrättelsetjänsten, tillsammans med *Special Branch* och *G Division DMP (Dublin Metropolitan Police)*, var verksamma under kriget. *G Division DMP* hade sedan innan krigsutbrottet haft en viktig roll avseende bekämpningen av republikanerna och hade således byggt upp ett nätverk med informatörer. Michael Collins, en av de framstående ledarna inom IRA, blev via sympatisörer insmugglad till en central del av den brittiska underrättelsetjänsten. Detta ledde till att Collins i ett senare kunde identifiera och beordra mordet på sex underrättelsetjänstemän. I och med förstörda operationer och med mord på personal ur underrättelsetjänsten så lyckades IRA, under Collins ledning, förneka den brittiska underrättelsetjänsten insyn i Dublin.¹¹⁵

De människor som överlämnade information till briter gjorde det med risk för sina liv. Briter misslyckades med att göra överlämnandet av information säkert, vilket ledde till att briter i sin tur inte kunde skydda de som faktiskt överlämnade information. Det påvisar en brist dels utifrån den lag som ligger till grund för analysfrågan, dels utifrån Galulas syn på underrättelseinhämtning. Oförmågan att skydda informatörer innebar begränsad underrättelse vilket enligt Galula är en central aspekt för upprorsbekämpning. Skyddandet av informatörer försvåras ytterligare då IRA dödade människor enbart med en misstanke om spioneri som belägg.

---

¹¹¹ Gibney, *The Irish War of Independence and Civil War* s.106.

¹¹² Ibid. s.111.

¹¹³ Ibid. s.113.

¹¹⁴ Cottrell, *The Anglo-Irish War: the Troubles of 1913-1922*, s.70.

¹¹⁵ Ibid. s.53.

5. Slutsatser

Slutsatserna delas upp utifrån frågeställningarna i syfte att tydliggöra slutsatser från respektive analysfråga.

Den första aspekten, som berör den fjärde lagen i teorin, visar tydligt att det saknades förståelse och kunskap om vilket typ av krig som rådde under irländska frihetskriget. Skapandet av ADRIC, och uppfyllandet av RIC med *the Black and Tans*, tyder på att det fanns en övertro på den brittiska soldatens och officerens förmåga att lösa strider. Konflikten var av en lågintensiv art. Det fanns visserligen stor närvaro av kronans styrkor, men effekten av närvaron uteblev på grund av den omfattande utspridningen.

Den brittiska sidans försök att vinna populationen stöd misslyckades. Det rådde ett generellt missnöje från irländarna mot britterna, och det brittiska agerandet var motsägelsefullt och svårbegripligt, vilket inte var förtroendeingivande eller skapade pålitlighet. Britterna försökte skapa förtroende genom att kommunicera inom enheter att varsamhet skall beaktas vid räder. Anställandet av kvinnliga ”sökare” för att kroppsvisitera kvinnor är ytterligare exempel på detta försök till förtroendeskapande. Det paradoxala beteendet blir de handlingar av motsatt karaktär som sker eller den promemorian som listar vedergällningspolicy. Agerandet utifrån denna policy innebar ett agerande tvärtemot vad britterna kommunicerade och innebar att de motarbetade sig själva.

Stöd till aktiva minoriteter förekom, om än i begränsad omfattning. Det fanns få grupperingar att stödja under krigets gång som var aktiva motståndare till upproret. UVF och andra organisationer existerade, och UVF stöttades, men dessa grupperingar var geografiskt koncentrerade till Ulster i norra Irland. Således försvårades möjligheterna att vinna populationens stöd i de södra delarna av Irland då det inte fanns några organisationer att vända sig till.

UVF inkorporeras förvisso i USC, vilket fungerade som ett polisväsen. Effekten av USC har inte framgått under analysen, men det finns indikationer på att britterna såg värdet i att bibehålla kontrollen över dessa organisationer. Stödandet av USC:s kamp innebar att dessa inte bytte sida i konflikten på grund av ett ökat internt missnöje mot den brittiska kronan.

Utifrån teorins lag om villkorat stöd från befolkningen lyckades britterna inte att skapa de förutsättningar som krävdes för att vinna populationens stöd. Det är tydligt att britterna inte kunde dölja vem eller skydda de som överlämnade information till kronans styrkor. Detta skapade rädsla hos populationen då IRA ansåg att enbart misstanke om spioneri eller

informationsöverlämnande utgjorde en tillräcklig grund för att avrätta misstänkta. Det tyder på att den irländska befolkningen ansåg att britterna inte uppfyllde de outtalade villkor som fanns för att vinna deras stöd. Michael Collins inblandning i att döda underrättelsepersonal försvagade ytterligare den brittiska positionen då mordet påvisade en oförmåga att skydda sin egen personal. Collins uppenbara insyn i den brittisk underrättelsetjänsten försvårade det ytterligare att motivera populationen till att lämna information.

Hur kan David Galulas teori om upprorsbekämpning användas för att fördjupa förståelsen av den brittiska upprorsbekämpningen under det irländska frihetskriget?

Denna studie visar att det irländska frihetskriget går att förstå djupare genom att analysera den brittiska upprorsbekämpningen genom tillämpning av Galulas teori. Trots en hög närvaro misslyckades britterna att besegra IRA. Detta då de saknade utbildning och förståelse för denna typ av konflikt.

Galulas teori betonar vikten av populationens stöd, något britterna aldrig vann. Deras agerande är till del i enlighet med Galulas teori, men relevansen av detta handlande går att ifrågasätta. Exempelvis gavs stöd till aktiva minoriteter som UVF, men frågan uppstår om detta stöd var relevant för den utgång kriget fick. Stödet var på inget sätt krigsavgörande utan stödet var för geografiskt begränsat för att kunna påverka IRA:s möjlighet att bedriva upprorsverksamhet i de södra delarna av Irland.

Den djupare förståelsen för fallet återfinns i insikten att britterna sannolikt inte hade kunnat nå en fred med IRA med militära medel. Galulas teori åskådliggör de svagheter som fanns i den brittiska upprorsbekämpningen, där britterna genomgående uppvisade ett motsägelsefullt och destruktivt beteende mot population. Innebörden av detta är att britterna aldrig skulle nå framgång med sin strategi. Galulas teori återfinns endast i begränsad omfattning i det brittiska agerandet, vilket bidrar till att förstå varför de misslyckades.

5.1 Diskussion

5.1.1 Resultatdiskussion

Syftet med denna studie har varit att öka förståelsen för det irländska frihetskriget genom att analysera den brittiska upprorsbekämpningen. Den brittiska strategin återfinns inte i Galulas teori om upprorsbekämpning, utan bör ses som ett misslyckande både i relation till teorin och utfallet av kriget. Genom att analysera den brittiska upprorsbekämpningen påvisas det ökad förståelse för det irländska frihetskriget.

Vissa aspekter av kriget går att belysa och diskutera, till exempelvis hur den brittiska sidan försökte, eller inte försökte, vinna över den lokala befolkningen. Däremot blir det svårare att försöka bedöma hur den brittiska sidan förhöll sig med att stödja civila grupperingar. UVF och USC är två exempel, men det fanns inga tydliga subgrupperingar i den södra delen av Irland.

Tidigare forskning har bland annat berört underrättelseverksamheten, där Bielenburg och Brogonovo pekade på det bristfälliga underlaget som producerades i södra Irland. I studien framkommer det dock att det fanns svårigheter att bedriva en effektiv underrättelseverksamhet då befolkningen inte var benägna att lämna information, dels då den information som fanns var bristfällig. Det faktum att Michael Collins kunde stiga in i en central del för underrättelseverksamheten förstärker denna bild. Denna studie bekräftar Grob-Fitzgibbon slutsatser om att britten inte lyckas vinna lokalbefolkningens förtroende, vilket Grob-Fitzgibbon anser är avgörande för att lyckas med upprorsbekämpning.

Sammanfattningsvis så har en tillämpning av Galulas teori på det irländska frihetskriget bidragit med en ökad förståelse. Tyngdpunkten i den ökade förståelsen ligger i det bristfälliga och motsägelsefulla agerande som britten uppvisade, genomgående under kriget och på flera nivåer av beslutsfattande. Britternas agerande visade inga tecken på att Galulas lagar om upprorsbekämpning efterföljdes, förutom det stöd som gavs till UVF och USC, och bör därför ses som ett misslyckat försök till upprorsbekämpning enligt Galulas teori.

5.1.2 Metoddiskussion

För studiens syfte så är det valda sättet det tillvägagångssätt med störst relevans. En kvantitativ ansats hade sannolikt kunnat användas för att öka förståelsen, till exempel kring de dödsfall som skedde, men då förändras förutsättningarna för att kunna ge ett tillfredsställande svar på studiens aktuella frågeställning.

Genom valet att operationalisera de fyra lagarna som teoretiskt ramverk så tydliggjordes populationens roll. Det medförde svårigheter under formuleringen av analysfrågorna, då frågorna måste vara relevanta och möjliga att besvaras. Studier som använder Galula brukar, som tidigare nämnts, operationalisera det sekventiella tillvägagångssättet som presenteras i Galulas verk. Det finns ett syfte att göra så, men upprorsbekämpning är, enligt Galula, mer än enbart en checklista att bocka av då befolkningen och dess stöd är centralt. En operationalisering med sådant fokus hade missat denna tyngdpunkt i teorin, vilket gör det valda sättet för denna studie mer relevant, om än svårare att formulera. Det valda tillvägagångssättet fokuserar mer på handlingarna och beteendet, snarare än besluten och den beslutsfattande grunden. Detta fokus innebär således att studien kan ses som ett komplement till andra studier, men utifrån operationaliseringen struktur inte kan jämföras om analysverktyget och dess utformning inte är densamma.

Denna studie uppnår god resultatsvaliditet, den leder till en ökad förståelse av kriget i sin helhet. Operationaliseringen kan diskuteras då den första analysfrågan avseende *uthållighet, långsiktighet och tillgänglighet är vitalt* är svår att operationalisera med ett tydligt tillvägagångssätt för analys. Inom ramen för studien och dess syfte anses detta dock ha lyckats då analysfrågan taktar mot den forskningsfråga som råder och möjliggör att besvara den. Resonemanget för vad frågan ämnar undersöka har dock omformulerats flertalet gånger. Det genomfördes för att precisera vad studien ämnade att undersöka då Galulas lagar möjligtvis är för abstrakta för att konkretisera dessa utan ett resonemang. *Uthållighet, långsiktighet och tillgänglighet är vitalt* är en lag som möjliggör olika tolkningar och därigenom olika fokusområden för studier. I denna studie användes resonemangen i operationaliseringen för att tydliggöra vad som är respektive analysfrågas fokusområde.

Det valda materialet har sannolikt inte haft någon avgörande påverkan på studiens resultat. Empirin utgör en tillräcklig grund för att belysa forskningsfrågorna på ett adekvat sätt, och den mångsidighet som återfinns i materialet bidrar till en balanserad och nyanserad analys. Trots mångsidigheten i verken så tydliggörs det brittiska agerandet och deras brister i böckerna, detta tyder på att ett annat urval av empiri sannolikt inte hade lett till ett annat resultat i studien. Detta sägs dock med viss reservation då samtliga verk och texter som berör kriget inte har analyserats. I de som har valts så uppvisas det dock tydliga tendenser i det brittiska agerandet varpå den valda empirin inte skulle ha påverkat resultatet av studien i en avvikande riktning.

5.1.3 Betydelse för yrkesutövningen

Det är av betydelse för officerare och soldater att förstå hur en upprorsbekämpningskampanj bör genomföras. Det aktuella fallet, med applicering av teorin, påvisar att briterna aldrig vann befolkningens stöd vilket ledde till dödsfall och svårigheter att uppnå önskade resultat med sina insatser. Således är det av vikt för enskilda soldater och officerare att förstå hur små, till synes icke betydelsefulla beslut, påverkar en population och vilka konsekvenser dessa kan få för en upprorsbekämpningskampanj. Det är därför av vikt att inte hamna i samma fällor som briterna gjorde under krigets gång, genomförandet av vedergällningsattacker eller användandet av urskillningslöst våld, utan att fokusera sina insatser och beslut på att vinna över populationen,

5.2 Vidare forskning

Detta är ett intressant område för vidare forskning inom jämförande studier, likt den som Stanislav Malkin har genomfört och som presenteras i den tidigare forskningen. Särskilt jämförelsen mellan det irländska frihetskriget och konflikten i Nordirland, avseende det brittiska agerandet, kan fördjupas ytterligare. Det utgör ett relevant forskningsspår med potential att fördjupa förståelsen av hur brittiska upprorsbekämpningsstrategier har utvecklats – eller inte – över tid. Genom att jämföra dessa två fall möjliggörs prövning av tidigare slutsatser, vilket genererar ny kunskap och mönster kan identifieras. En sådan jämförelse skulle dessutom kunna utvidgas till att inkludera ytterligare en kontext, exempelvis misslyckandet i Afghanistan, där Storbritannien deltog med truppbidrag från invasionens inledning. Gemensamt för dessa tre fall är brittiskt engagemang samt att upprorsbekämpningen i samtliga fall inte lett till militära lösningar, utan i stället avslutats genom politiska förhandlingar. En jämförande analys skulle därmed kunna bidra till ökad förståelse för strukturella, strategiska och, i Afghanistans fall, kulturella brister i den brittiska upprorsbekämpningen i olika historiska och geografiska kontexter.

Det är möjligt att beslutet att förstärka RIC och skapandet av ADRIC med veteraner från första världskriget bidrog till en eskalering av konflikten. Dessa veteraner stred under första världskriget och genom historien så återkommer det att *posttraumatisk stressyndrom(PTSD)* kan ha funnits hos de som överlevde. Studien berör inte detta ämne inom ramen för syfte eller analys, men det skulle kunna vara en alternativ förklaring till det motsägelsefulla beteendet som innebar att populationens stöd aldrig vanns. Om detta är en alternativ förklaringsmodell så hade det ytterligare fördjupat förståelsen för fallet vilket gör det till ett intressant forskningsområde.

6. Källförteckning

Bielenberg, Andy, & Borgonovo, John, "British Army intelligence in provincial Ireland, 1919–1921: organisation, outcomes and the 6th Division blacklist", *Irish Historical Studies*, vol. 47, no. 172, (2023). s.278. doi:<https://doi.org/10.1017/ihs.2023.46>

Bowman, Timothy, *Carson's Army: The Ulster Volunteer Force, 1910–22*. (Manchester: Manchester University Press. 2007) <https://research-ebSCO-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/linkprocessor/plink?id=95e10c46-cdfd-364c-ac93-657757e179d1>, Hämtad 20 – 04 – 2025.

Cottrell, Peter, *The Anglo-Irish War: the Troubles of 1913-1922*, Osprey, Oxford, 2006

Crawford, N. C. Afghanistan's Rising Civilian Death Toll Due to Airstrikes, 2017-2020. *Brown University – Watson Institute International & Public Affairs – Cost of War*. (2020) <https://watson.brown.edu/costsofwar/papers/2020/AirstrikesAfghanistan> Hämtad 20 – 04 – 2025.

Cremin, Maura. R., Fighting on Their Own Terms: The Tactics of the Irish Republican Army 1919-1921. *Small Wars & Insurgencies* 26:6 (2015) <https://doi.org/10.1080/09592318.2015.1095836>

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Femte upplagan, Wolters Kluwer, Stockholm, 2017

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Sundell, Anders, Towns, Ann E. & Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan: konsten att studera människor, organisationer och samhällen*, Sjätte upplagan, helt omarbetad, Norstedts Juridik, Stockholm, 2024

FM 3-24.

<https://archive.org/details/Fm324COUNTERINSURGENCY/page/n1/mode/2up?view=theater> Annotated Bibliography-1.

Galula, David, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*, Praeger Security International, Westport, CT, 2006[1964]

George, Alexander L. & Bennett, Andrew, *Case studies and theory development in the social sciences*, MIT, Cambridge, Mass., 2005

Gibney, John, *The Irish War of Independence and Civil War*, (Havertown: Pen & Sword Books Limited, 2020)

Gray, C. S, The Anglo-Irish War, 1919–21: Lessons from an Irregular Conflict. *Comparative Strategy*, 26:5 . (2007). <https://doi-org.proxy.annalindhbiblioteket.se/10.1080/01495930701750208>

Grob-Fitzgibbon, Benjamin. INTELLIGENCE AND COUNTER-INSURGENCY: CASE STUDIES FROM IRELAND, MALAYA AND THE EMPIRE.”*The RUSI Journal* 156:1, (2011), s.72. doi:10.1080/03071847.2011.559987.

Kautt, W. H. *Ground Truths : British Army Operations in the Irish War of Independence*. (Kildare, Ireland: Irish Academic Press. 2014), s.26. <https://research-ebSCO-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/linkprocessor/plink?id=02650348-92e4-3d1d-8ed9-5f8f8440988b>

Leeson, D. M., *The Black and Tans: British police and auxiliaries in the Irish War of Independence, 1920-1921*, Oxford University Press, Oxford, 2011

Lopez, C Todd. *DoD: August 29 Strike in Kabul 'Tragic Mistake,' Kills 10 Civilians*. U.S Department of Defence. (2021) <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/2780257/dod-august-29-strike-in-kabul-tragic-mistake-kills-10-civilians/>, Hämtad 20-04-2025.

Malkin, Stanislav, ‘Lessons learned’ during the Interbellum: ‘Irish war’ and British counterinsurgency. *Small wars & Insurgencies*, vol 32,– nr 4-5: *Special Issue on insurgency and counter-insurgency[sic] in Ireland*. 2021
doi:10.1080/09592318.2020.1798082. Hämtad 20 – 04 – 2025

McCaffrey, Lawrence J., *The Irish question: two centuries of conflict*, 2. ed., Univ. Press of Kentucky, Lexington, Ky., 1995

O’Halpin, Eunan & Corráin, Daithí Ó *The Dead of the Irish Revolution*. (New Haven: Yale University Press. 2020) <https://research-ebSCO-com.proxy.annalindhbiblioteket.se/linkprocessor/plink?id=cd837a92-65db-3cc9-a084-0fc850a8dac2>, hämtad 20 – 04 – 2025

Rid, Thomas “The Nineteenth Century Origins of Counterinsurgency Doctrine.” *Journal of Strategic Studies*, 33:5 (2010) <https://doi.org/10.1080/01402390.2010.498259>, hämtad 20 – 04 – 2025.

SOU: 2024:92., *Sverige i Afghanistan 2001 – 2021 Erfarenheter och Lärdomar*.

Storr, Jim, *Irish Republican Insurgency and Terrorism, 1969 – 2007*. I *Insurgencies and counterinsurgencies; National Styles and Strategic*. Heuser, Beatrice & Shamir, Eitan (red.) Cambridge, Cambridge University Press, 2016